

Keby chudák hlucháň vedel, na čo všetko sa zneužíva, tak by pravdepodobne zo Slovenska odletel a už sa viac nevrátil...

ZVOLEN, 18. 12. 2020

Slovenská lesnícka komora ako neštátna, nepolitická a samosprávna inštitúcia, ktorej poslaním je uplatňovať oprávnené spoločné záujmy svojich členov pri tvorbe hospodárskej a sociálnej politiky a zúčastňovať sa na jej uskutočňovaní v záujme rozvoja a zveľaďovania lesníctva v Slovenskej republike, poskytuje vyjadrenie k tlačovej konferencii ministra ŽP Jána Budaja o hlucháňovi hôrnom, ktorá v podstate nebola o hlucháňovi, napriek tomu, že sa celá točila okolo neho.

Pred pár rokmi problematika hlucháňa hôrneho „nikoho netrápila“, napriek tomu, že jeho stav bol tak isto zlý ako teraz, tak isto zlý ako v okolitých štátoch v Európe (viď. Program záchrany Hlucháň hôrny (*Tetrao urogallus* Linnaeus, 1758) – ŠOP SR 2018 str. 5... „V červenom zozname IUCN je hlucháň hôrny zaradený v kategórii najmenej ohrozených taxónov (LC – Least Concern) z dôvodu stále početných populácií v Škandinávii a v Rusku - BirdLife International 2012. Avšak na území západnej, strednej a južnej Európy došlo v posledných desaťročiach k vyhynutiu alebo výraznému poklesu lokálnych populácií, a preto je v mnohých krajinách zaradený do kategórie silne ohrozených taxónov“...).

Úbytok hlucháňov v Európe je spôsobený okrem klimatických zmien aj rozpadom jeho biotopov spôsobený veľkoplošnými kalamitami, následným šírením podkôrneho hmyzu a s tým súvisiacimi sanačnými opatreniami. Hmyzu, o ktorom tí istí ochranári, ktorí dnes bijú na poplach, tvrdili, ...“že za dva roky sa lykožrúťová kalamita spontánne samovývojom zastaví sama“.... (vidíme tu morbidnú paralelu s dnešnou pandemickou situáciou COVID 19, aj tá by sa zastavila určite aj sama,... ale za akú cenu?).

V tlačovej správe MŽP je uvedená nepravdivá informácia o tom, že situáciu na Slovensku si všimol aj Brusel. Európska komisia si situáciu „všimla“ až na intenzívne naliehanie slovenských mimovládnych organizácií, štandardného spojenca MŽP. Európska komisia urobila len to, čo v takýchto prípadoch musela, a síce požiadala Slovensko o vysvetlenie.

Až v tomto štádiu sa odhalil skutočný zámer ochranárov, prečo sa zrazu tak intenzívne hovorí o hlucháňovi. Namiesto dôsledného vysvetlenia situácie a dôsledného oboznámenia s legislatívnymi zmenami a z toho plynúcich budúcich postupov prostredníctvom sťažností vyvíjajú tlak na európsku komisiu, aby už konečne konala, potrestala Slovensko, a to pokiaľ je možné najvyššou sankciou.

Skutočný zámer je prevod lesov (zatiaľ ich časti) pod MŽP, o čo sa bezúspešne dlho pokúšalo (podotýkame bez vízie, čo by robili lepšie, ale hlavne za aké peniaze a s akým efektom, bez akejkoľvek skúsenosti). Hlavné je, že v rámci EÚ je pripravený obrovský balík peňazí na ekologizáciu a boj proti klimatickým zmenám. A hádam by tie peniaze nemali využívať doterajší vlastníci lesov?

Dôkazom tohto tvrdenia je fakt, že hlavne z dôvodu zabezpečenie ochrany hlucháňa hôrneho bola k 1.1.2020 vykonaná hĺbková novela zákona o ochrane prírody, v ktorej bol radikálnym spôsobom obmedzený dovtedajší zákonný spôsob manažmentu lesov.

Dnes už nemôže užívateľ lesa bez súhlasu / odobrenia zo strany ochrany prírody vykonať žiaden zásah či už úmyselný, naplánovaný v programe starostlivosti o lesy a ani neúmyselný, zásah sanačného a ochranného opatrenia v prípade mimoriadnych udalostí. Kto má o tom pochybnosti, môže si pozrieť vybrané paragrafy zákona o ochrane prírody ...§9 ods.1 písm. m), §13 ods. 6 a 7, §14 ods.6,7,8, §15 ods. 4, § 26 ods. 5...zákona o ochrane prírody a krajiny

Nastáva potom viacero otázok. Čo sa vlastne lesníkom vytýka, keď bez súhlasu ochrany prírody dnes nemôžu ani naštartovať pílu? Prečo sa ochrana prírody zameriava výhradne na lesnícku činnosť a vôbec ich netrápi stav premnoženia predátorov v lokalitách hlucháňa hôrneho? (ak budete na jednom dvore chovať sliepky a zároveň líšku, je irelevantné, či si v záhrade vypílate nejaký strom, alebo preplejete mrkvu alebo petržlen, výsledok stavu vašich kurovitých vtákov bude vždy rovnaký... katastrofálny).

Na tlačovej konferencii tiež odznelo, že sa v súvislosti s prevodom správy lesov pod MŽP pripravuje aj spravodlivé a „štedrejšie“ kompenzovanie súkromných vlastníkov (podľa MŽP kompenzovanie je asi nespravodlivé a málo štedré). Pesničky o lapaných vtáčikoch zo strany MŽP začínajú byť obohrané, navyše, keď ministerstvo nie je schopné ani dnes zabezpečiť (pre ministerstvo vnútra) zákonom a ústavou garantovanú ujmu.

Na spôsob riešenia problematiky s komplexným záberom (nielen izolovane problematiku hlucháňa s tým, že nás nezaujíma, aké to bude mať dôsledky na lesy a okolitú prírodu celkom), navrhli lesníci aplikovať prírode blízky manažment. Na jednej strane napomôže zlepšiť stav našich lesov, čo sa týka stability a zároveň vytvorí priaznivejšie podmienky nielen pre hlucháne, ale aj ostatné chránené živočíchy, ale hlavne zabezpečí spoločnosti jedinú obnoviteľnú ekologickú surovinu, ktorej zhodnotením si zároveň vykryje časť nákladov na zabezpečenie tohto náročného spôsobu manažovania.

Slovenská lesnícka komora nepochybuje o tom, že v silách MŽP je „vybaviť“ pokutu pre Slovensko z dôvodu „nedostatočnej ochrany hlucháňa“, ale treba si uvedomiť, že okrem pár záujmových skupín, ktoré plánujú profitovať z balíka peňazí EÚ, prehráme všetci, lebo systém, ktorý ochrana prírody presadzuje, nás pripraví o stovky miliónov eur. A to nie len jednorázovo, ale aj potom keď sa minú štedré dotácie z EÚ.

V súvislosti s prechodom kompetencií pod MŽP, v programovom vyhlásení vlády zmienka prechodu pod MŽP absentuje z dôvodu nesúhlasu jedného z koalíčných partnerov. Mediálny tlak sa tak vyvíja prostredníctvom žaloby na dosiahnutie rovnakého cieľa, ale inou cestou.

Treba sa držať programového vyhlásenia vlády a najprv chránené územia prehodnotiť, pritom dodržať zákon o ochrane prírody a krajiny a deklarované kritériá IUCN, potom ich takto vyhlásiť (zónovať) a až následne – v ďalšom vládnom období v prípade opodstatnenosti presunúť lesy podľa zámeru (najlepšie pod nový rezort Prírodných zdrojov)

Hlucháň sa stal v rukách ochranárov rukojemníkom, ktorí pri súčasnom spôsobe ochrany jeho biotopov vyhynie úplne a na lesy to bude mať fatálne dôsledky. Či potom bude dôležitá biodiverzita hlavne na mŕtvom dreve?

Čo keby pán minister namiesto rozdúchavania vášní a animozity voči lesníkom, ktorých jedinou vinou je, že sa snažia v týchto ťažkých časoch prežiť, postupmi, ktoré im umožňujú zákon, zlikvidoval aspoň jednu environmentálnu záťaž, na ktorých sa s obľubou a masívnymi mediálnymi kampaňami prezentuje? No, ale asi mu vyvolávanie vášní sedí lepšie, ako hľadanie konštruktívnych riešení, ktoré majú aj preukázateľný pozitívny prínos.

Ak budú lesníkom vytvorené podmienky (hlavne finančné) na osobitný manažment, sú s nadšením pripravení začať ho plnohodnotne realizovať a vôbec nemusí dôjsť k žiadnemu prevodu pod iný rezort.

Keby chudák hlucháň vedel, na čo všetko sa zneužíva, tak by pravdepodobne zo Slovenska odletel a už sa viac nevrátil...

Bc. Dávid Hančinský

hovorca Slovenskej lesníckej komory

Slovenská lesnícka komora

Študentská 20

960 01 Zvolen

e - mail: hovorca@slsk.sk

www.slsk.sk

www.zivelesy.sk